

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0483
Autor	Ing. Miroslav Václavík
Název šablony	III/2
Název DUMu	18.9 ÚVOD DO ROVNOVÁŽNÝCH DIAGRAMŮ
Tematická oblast	Základy metalografie
Předmět	Základy strojnictví
Druh učebního materiálu	<i>Prezentace</i>
Anotace	Prezentace je zaměřena na základní poznatky z oblasti rovnovážných diagramů.
Vybavení, pomůcky	PC, dataprojektor
Ověřeno ve výuce dne, třída	20.1.2014, 1.C

Výukové cíle

- Žák se bude orientovat v oblasti základních vlastností rovnovážných binárních diagramů a jejich použití.

Klíčová slova

- Slitina
- Rovnovážný - binární diagram
- Koncentrace
- Teplota
- Tavenina
- Krystaly

ÚVOD DO ROVNOVÁŽNÝCH DIAGRAMŮ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

SLITINA

- je to směs kovu vzniklá tavením kovů minimálně s jedním dalším kovem nebo jinou příměsí
- vlastnosti všech látek závisí na příměsích cizích atomů, které značně ovlivňují jejich vlastnosti (např.: zlepšující vlastnosti - legující prvky, zhoršující vlastnosti – nečistoty)
- chemicky čisté kovy mají téměř vždy horší mechanické vlastnosti než slitiny

ROVNOVÁŽNÉ DIAGRAMY

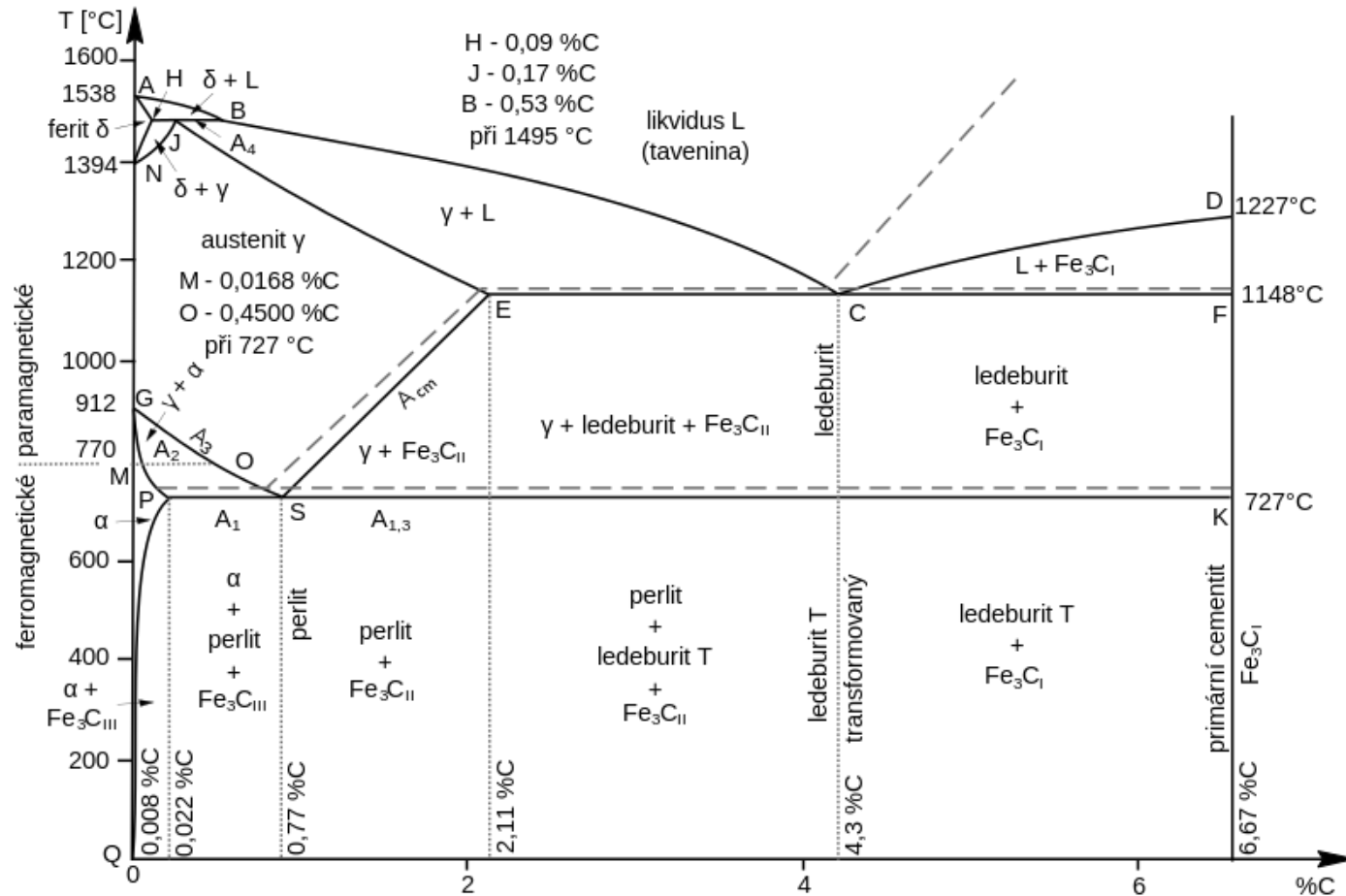
- graficky popisují stav fází při konkrétní teplotě (teploty přeměn, množství krystalů a taveniny, složení krystalů a taveniny)
- určují závislost teploty (svislá osa) na koncentraci látek (vodorovná osa)
- konstruuují se z výsledků měření prováděných při reálných zkouškách tavení a krystalizace vhodně zvolených poměrů jednotlivých složek ve slitině
- „rovnováha“ je splněna pro velmi pomalé změny teploty
- uvažujeme vždy dokonalou rozpustnost v kapalném stavu
- lze je rozdělit do několika základních typů, ze kterých lze odvodit diagramy složitější

TYPY DIAGRAMŮ

- Binární diagramy – jsou nejčastější, používají se 2 látky (převážně kovy)
- Ternární diagramy – jsou prostorové, kde se používá řez diagramem pro konstantní zastoupení třetí fáze

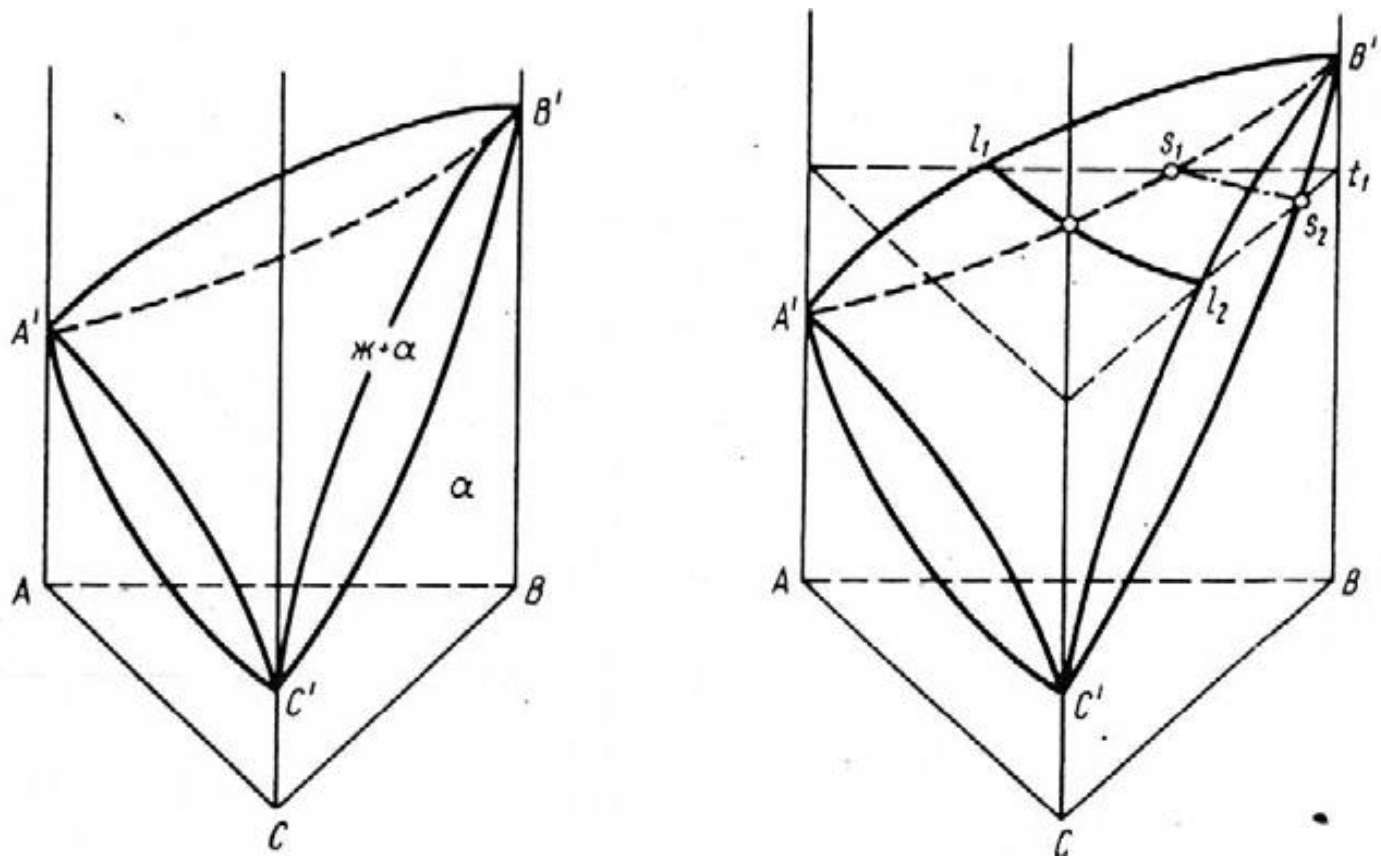

BINÁRNÍ DIAGRAM

Obr. 1 – Ukázka binárního diagramu

TERNÁRNÍ DIAGRAM

Obr. 2 – Ukázka ternárního diagramu

Otázky

- Co jsou to slitiny a jaké mají typické vlastnosti?
- K čemu se využívají rovnovážné diagramy?
- Co se vynáší na vodorovné a co na svislé ose binárního diagramu?

Použité zdroje obrázků

Obr.1:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Fe-C-cs.svg>

Obr.2:

<http://konference.tanger.cz/data/metal2005/sbornik/papers/23.pdf>